

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXX, broj 37

17. rujna 2020.

cijena 200 Ft

Židanska zlata maša Štefana Dumovića sa celjanskimi hodočasniki

8. – 9. stranica

Usavršavanje srednjoškolskih nastavnika
4. – 5. stranica

Matija Mandić Goher proslavila 80. rođendan
6. stranica

Bošnjačko sijelo

7. stranica

O emocionalnoj inteligenciji

Mnogi smatraju kako bi čovjek pri odlučivanju na poslu ili u poslovnom svijetu trebao „isključiti“ svoje osjećaje, što je samo po sebi zablude, jer se čovjek ne može odvojiti od svojih iskustava, misli i osjećaja. Naprosto ne postoji djelo ili postupak koji nije motiviran osjećajima. Premda su neizbježni, osjećaji ne vode nužno do najboljeg ishoda, a s druge strane možemo im pripisati najradosnije trenutke, iz kojih proizlaze snaga i motivacija, koja nas potiče na pozitivne misli i djela. Nikada ih ne smijemo potiskivati, čak ni na radnom mjestu. Proteklih godina emocionalna je inteligencija dobila na važnosti. Prema nekim težnjama kulture surovih i bezosjećajnih uredskih prostorija trebale bi zamijeniti strukture zasnovane na osjećajima. Pandemija koronavirusa također je potvrdila važnost solidarnosti, pokazavši kako dobro osmišljeni planovi mogu propasti za svega nekoliko sekundi, dok su za čovjekovo preživljavanje ključni emocionalni resursi. Iza ove inteligencije krije se sposobnost prepoznavanja i upravljanja vlastitim i tuđim osjećajima. Ako je netko svjestan kako se osjeća u određenoj situaciji, to mu služi kao putokaz, pa će spoznati kako se drugi osjećaju u sličnom okruženju, što pak rezultira autentičnim socijalnim odgovorima. Pojedinci s visokom emocionalnom inteligencijom posjeduju korisne socijalne vještine, poput upravljanja konfliktima, podučavanja i vođenja tima. Na primjer, Googleova poznata inicijativa Project Aristotel došla je do zaključka da su za najbolji timski učinak potrebne tri stvari: socijalna osjetljivost, okruženje u kojem svi imaju jednako pravo govora i psihološka sigurnost, u kojoj se svi hrabro mogu pokazati i biti aktivni sudionici tima, bez straha od negativnih posljedica. Kako bi se to postiglo potreban je rukovoditelj nadaren emocionalnom inteligencijom, a s druge strane pak ako se ova tri uvjeta ostvare ljudi će biti brižniji, lojalniji i produktivniji, te će se educirati i razvijati, kako bi najbolje ostvarili svoje mogućnosti. Industrijska revolucija tražila je jake radnike, informacijska treba kvalificirane, a u skoroj budućnosti bit će potrebni radnici s visokom emocionalnom inteligencijom. Ne zaboravimo da čovjek ima tri osnovne potrebe u životu, pa tako i u radu: preživjeti, pripadati nekamo i postati netko.

Kristina

Glasnikov tjedan

Dok pišem ove retke dnevni broj novozaraženih koronavirusom u Francuskoj je iznad deset tisuća, u Češkoj iznad tisuću i pesto, u Austriji se približava brojki od tisuću, isto tako i u Mađarskoj.

Mađarski premijer dao je ekskluzivni intervju javnoj televiziji u kojem je između ostalog naglasio kako smo u „ratnom stanju“ s virusom. Ali smo itekako dobro pripremljeni za drugi val pandemije, koji nam je zakucao na vrata prije tri tjedna. Najugroženiji su kronični bolesnici i starije osobe, ali gospodarstvo ne smije stati. Škole moraju biti otvorene, život ide dalje. Naravno, pozvao je građane Mađarske na pridržavanje svih mjera koje donosi operativni stožer i vlada. Sve kontakte treba svesti na minimum i pridržavati se epidemioloških mjera. Rekao je kako je zdravstveni sustav spreman upravljati novim valom pandemije, uz više od 10 tisuća slobodnih kreveta, dodavši kako će vlada uvesti gornju granicu cijene testa na koronavirus.

Brojke o stanju zaraženih, izliječenih i umrlih od koronavirusa u svijetu 13. rujna pokazuju kako se pandemija širi. Od izbijanja zaraze do sada je po tim brojkama u svijetu registrirano 28 947 510 zaraženih, od njih je 20 813 221 izliječenih i 924 619 umrlih osoba. Najviše zaraženih ima u Aziji, preko devet milijuna, potom u Sjevernoj Americi, iznad sedam milijuna, u Južnoj Americi nešto iznad sedam milijuna, u Europi ima 3 059 801 zaraženih, u Africi

oko milijun i tristo tisuća, a u Australiji tri-desetak tisuća. Najveći broj zaraženih je u SAD-u, Indiji, Brazilu, Rusiji, Peru, Kolumbiji, Meksiku, Južnoj Africi, Španjolskoj....

Od izbijanja zaraze do sada je u Mađarskoj registrirano 12 793 zaraženih, od njih je 4 070 izliječenih, a umrlih 641 osoba. U Hrvatskoj je od izbijanja zaraze do sada zaraženo 13 533 osobe, od čega je njih 10 899 oporavljeno, a 224 umrlo.

Kako se zaraza širi tako se sve veći broj osoba testira. Po podacima od 13. rujna u protekla 24 sata testirano je 5 339 osoba u Hrvatskoj i 8 834 osobe u Mađarskoj. U Mađarskoj je od izbijanja zaraze testirano 546 623 osoba, a u Hrvatskoj 216 144 osobe.

U susjednoj Sloveniji od 13. rujna vladinom odlukom obvezujuća karantena od četrnaest dana smanjena je na deset dana. Cilj je ublažavanje ekonomske štete,

pogotovo one koju trpe mala poduzeća koja su suočena s problemima likvidnosti, i od kojih je njihov veliki broj tražilo kredit, jer su suočeni s nemogućnošću isplate plaća.

Zabrinutost raste. Ljudi su sve nestrpljiviji, netrpeljiviji. Svjedoci smo zatvaranja razreda i škola,

zatvorenih granica, zastoja aktivnosti u svim sferama društva. Protesta studenata... Recesije, koja sve više pogađa najsiromašnije i one koji imaju najniža primanja. Pada vrijednosti forinte. Ekstremne cijene na tržištu nekretnina, s obzirom na prosječnu neto zaradu, pogotovo novogradnje čine se običnom smrtniku kao znanstvena fantastika. Epidemija je uzrokovala porast cijena obiteljskih kuća, po nekim analitičarima i do 30%. A tu su i crne prognoze glede manjka u državnom proračunu te pada standarda građana.

Branka Pavić Blažetin

„Kako se zaraza širi
tako se sve veći broj
osoba testira.“

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

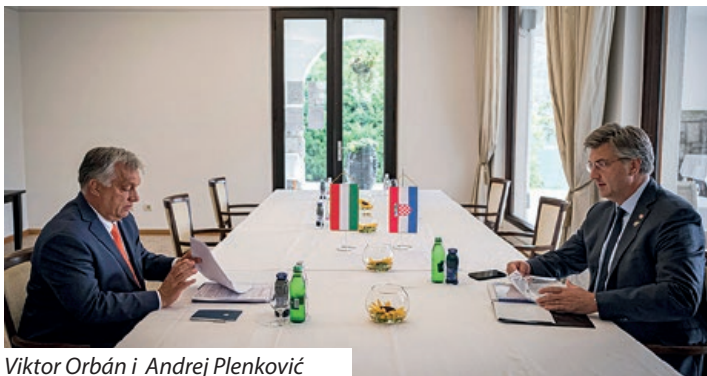
HRVATSKI glasnik

15. Strateški forum na Bledu

Na margini održan bilateralni susret Orbán – Plenković

Na Bledu je 30.-31. kolovoza održan 15. Strateški forum, kojem je nazočilo osam šefova država, šest ministara vanjskih poslova, visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove i drugi. Forumu su nazočili mađarski premijer Viktor Orbán i hrvatski premijer Andrej Plenković te mađarski ministar vanjskih poslova Péter Szijjártó i hrvatski ministar vanjskih poslova Gordan Grlić Radman. Oni su održali i bilateralne razgovore, kako dvojica premijera tako i dvojica ministara vanjskih poslova.

Na Forumu je u središtu pozornosti bila rasprava o budućnosti EU nakon Brexita i pandemije COVID-19. Stoga je i tema Forumu bila „Izazovi i mogućnosti u post-COVID-19 svijetu: Susjedi - regije - globalni svijet: Partneri ili rivali?“

Viktor Orbán i Andrej Plenković

Domaćin susreta bio je slovenski premijer Janez Janša, koji je uz Plenkovića i Orbána ugostio češkog premijera Andreja Babiša, poljskog premijera Mateusza Morawieckog, bugarskog premijera Bojka Borisova i predsjednika Srbije Aleksandra Vučića. Čelnica Međunarodnog monetarnog fonda Kristalina Georgieva javila se videom, kao i talijanski premijer Giuseppe Conte te predsjednik Međunarodnog olimpijskog odbora Thomas Bach. Predsjednik Republike Slovenije Borut Pahor također je nazočio Forumu.

Srednjoeuropski čelnici su s Bleda poručili kako je Europi u vrijeme koronavirusa potrebno više solidarnosti, no i napuštanje dvostrukih standarda za države članice. Rasprava o europskoj budućnosti je pod moderiranjem britanskog novinara Nika Gowinga otišla u smjeru pitanja demokratskog deficita u zemljama Višegradske skupine. Mađarski premijer Viktor Orbán odbacio je optužbe i kazao kako je demokracija u Mađarskoj na istoj razini kao ona u Njemačkoj i Italiji, no kako se temelji na kršćanskom, a ne liberalnom modelu. Poručio je kako Europa danas više nije važan geopolitički faktor te da je na krivoj strani „tehnološkog napretka“, kao razlog navevši činjenicu da Europa nema zajedničku vojsku koja je pokretač tehnoloških inovacija.

Andrej Plenković je rekao kako je u narednim mjesecima potrebno postići ravnotežu između nacionalnih mjera, koje su ponovno pokazale važnost uloge države, te europskog i svjetskog odgovora, pridodavši da u europskoj politici postoji konsenzus da se protiv koronavirusa treba boriti zajedno.

Na forumu je održan i panel ministara vanjskih poslova, uz sudjelovanje visokog predstavnika Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i potpredsjednika Europske komisije Josepa Borrellu.

„Dobrosusjedski odnosi i snažne regionalne inicijative igrat će značajnu ulogu u redefiniranju i ponovnom pronalaženju nači-

na na koji će se globalna zajednica suočavati s novim prijetnjama u budućnosti. Regionalne grupacije u nastajanju, poput Inicijative tri mora, otvaraju nove mogućnosti u Srednjoj i Istočnoj Europi za premošćivanje infrastrukturnih praznina na područjima energije, mobilnosti i digitalizacije, poduzimanje strateških investicionih projekata i jačanje transatlantske suradnje. U tom kontekstu, umjetna inteligencija i digitalizacija su posebno neiskorišteni potencijali da postanu novi pokretač, pomažući nam da nanovo izgradimo održivo društvo“, istakli su organizatori Strateškog foruma.

Plenković se na Bledu 31. kolovoza bilateralno susreo sa slovenskim premijerom Janšom i Viktorom Orbánom, premijerom Mađarske koja je od 1. rujna zatvorila svoje granice za sve strance. „Osnovni razlog mađarske mjere, kao i onih u Sloveniji i Austriji, je školska godina, koja u tim državama počinje tjedan dana ranije nego u Hrvatskoj. Na neki način to je i očekivano. Mi smo uspjeli njihove mjere povući što je više moguće prema kraju kolovoza da hrvatska turistička sezona bude što bolja“, izjavio je hrvatski premijer i zaključio kako nijedna država ne želi predugo imati takve mjere na snazi. Plenković je rekao kako misli da je izrazito dobro odabrana tema Forumu za početak ove političke jeseni na međunarodnom planu, „da razgovaramo o posljedicama COVID-a-19, o globalnom upravljanju, aktivnostima na razini EU, odnosima među državama i pronalaženju zajedničkog rješenja za globalnu pandemiju. To je izazov s kakvim se nismo susreli i mislim da možemo sad polako, recimo od kraja siječnja do danas rezimirati što je bilo dobro, da vidimo kako reagirati u budućnosti. Puno je tema koje nas povezuju u današnjem kontekstu“.

Ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman rekao je kako Hrvatska razgovara sa svim državama o regionalnom kriteriju za crvene liste.

Izvor: MTI/Miniszerelnöki Sajtóiroda/Benko Vivien Cher
Pripremila: BPB

PEČUH

Nakon ljetne stanke Hrvatsko kazalište Pečuh počelo je s radom, donosi portal bama.hu. Ravnatelj kazališta Slaven Vidaković rekao je kako je nova kazališna sezona otvorena 1. rujna, a na rad kazališta uveliko utječu zatvaranje granica i pravila prelaska hrvatsko-mađarske granice. Kazalištarci iz Hrvatske, naime, u Mađarskoj mogu gostovati samo uz mjere samoizolacije, koje terete i Hrvatsko kazalište pri gostovanju na festivalima u Hrvatskoj. Trenutno rade na kazališnoj predstavi u koprodukciji s vinkovačkim Gradskim kazalištem, čija je premijera predviđena za sredinu listopada, dok će se u prosincu u režiji Slavena Vidakovića uprizoriti narodna pučka iz pera Zoltána Gátaija. U proljeće se planira izvedba drame Ive Brešana u koprodukciji s vinkovačkim i tuzlanskim kazalištem.

Usavršavanje srednjoškolskih nastavnika u Budimpešti

U organizaciji Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra 25. kolovoza u knjižnici HOŠIG-a održano je usavršavanje srednjoškolskih nastavnika, na kojem su sudjelovale nastavnice Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže i budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma, glasnogovornik hrvatske nacionalne manjine u Mađarskom parlamentu Jozo Solga i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan. Predavači su bili dr. sc. Timea Bockovac, dr. sc. Ana Mikić Čolić, dr. sc. Stjepan Blažetin i Zsanett Vörös, koja je ujedno i vodila edukaciju. Priredba je financirana sredstvima Fonda „Gábor Bethlen“ (NEMZ-N-20-0039).

Predavače, nastavnice, glasnogovornika hrvatske nacionalne manjine u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu i predstavnike medija pozdravila je ravnateljica centra Zsanett Vörös. Nakon pozdrava predala je riječ savjetnici HDS-a za unapređenje hrvatskog školstva dr. sc. Timei Bockovac, koja je naglasila da je unapređenje narodnog obrazovanja zajednička zadaća, istaknuvši da se radi o vrlo važnom izazovu, dok susreti poput ovog usavršavanja služe uspješnosti teškog pedagoškog poziva. Ujedno je i sažela ciljeve susreta, istaknuvši pokretanje stručnog dijaloga i razmjenu iskustava o najnovijim kurikularnim reformama i uvjetima. Zahvalila se što može predstaviti prinose svojih istraživanja, koji će se, kako je rekla „možda zajednički prokomentirati, što će omogućiti suvremenije, inovativnije smjerove u nastavi hrvatskog kao narodnog i manjinskog jezika“. Ravnateljica Zsanett Vörös predavanje „Narodnosne smjernice i okvirni planovi“ uvela je općim činjenicama o Nacionalnom kurikulumu, čiju je izrada započela u rujnu 2018. godine. U veljači 2019. Narodnosni pedagoški centar zatražio je od državnih manjinskih samouprava popis stručnjaka za izradu novih smjernica i manjinskog okvirnog plana. Nakon toga su uslijedili radni sastanci nastavnika hrvatskog jezika, književnosti i narodopisa iz pojedinih regija, na kojima se raspravljalo o općeobrazovnim sadržajima i jezičnim kompetencijama učenika pojedinih razreda. Tako je dana 18. veljače provedena rasprava o narodnosnim smjernicama za škole s predmetnom nastavom hrvatskog jezika, a potom 19. veljače rasprava o narodnosnim smjernicama za dvojezične škole. Nakon toga predstavila je novu strukturu narodnosnih smjernica, koja je podijeljena u dva poglavlja: I. Zadaci razvijanja učeničkih kompetencija – razumijevanje usmenog i pisanog teksta, stvaranje usmenog i pisanog teksta te razvijanje sposobnosti učenja. II. Općeobrazovni sadržaji – kultura na materinskom jeziku i spoznaje o jeziku, književna kultura i stvaranje moralnih, estetskih i povijesnih kompetencija tijekom interpretacija književnih djela. Najvažnije izmjene u području narodopisa su kompetencija učenja i razmišljanja, dok su neka kompetencijska područja spojena, poput stjecanja spoznaja i učenja, kritičkog razmišljanja i pitanja za usmjeravanje refleksije. Ciljevi izmjena okvirnog plana hrvatskog jezika i književnosti su unapređenje funkcionalnosti predmetnog znanja, kao i prilagodba programa hrvatskog jezika i književnosti jezičnim kompetencijama učenika te izazovima 21. stoljeća. Ishodišta izmjena nastavnog plana hrvatskog jezika i književnost su nedostatak pouzdanih podataka o jezičnim kompetencijama učenika, odluke Državnog manjinskog vijeća i zaključci sjednica Narodnosnog obrazovnog centra, jezični programi nekih nacionalnih manjina u Hrvatskoj i Mađarskoj (Nijemci, Slovaci) i iskustvo u nastavi hrvatskoga jezika i književnosti te narodopisa. Okvirni programi i njihovi sadržaji pokrivaju 80 posto cjelokupnog fonda sati, što

Zsanett Vörös i Timea Bockovac

ujedno znači da preostalih 20 posto nastavnika omogućuje odabir dodatnih sadržaja ili otvara prostor za vježbe u cilju razvoja pojedinih kompetencija. U 9., 10., 11. i 12. razredima fond iznosi 296 sati. Za kompetencije jezične uporabe u 9.-10. razredu rezervirano je ukupno 40 sati, od kojih stvaranje usmenog i pisanog teksta (interpretacija književnih djela, esej, zahtjev, životopis ili službeno pismo) iznosi 30 sati, a čitanje i razumijevanje teksta (književnih i neknjiževnih, te publicističkih, popularnih i znanstveno-popularnih tekstova) 10 sati. Za opće interakcijske sposobnosti u 9.-10. razredu predviđeno je 18 sati, što obuhvaća govorne vještine, komunikaciju, jezično izražavanje, pravopis i jezičnu normu, dok je za opće teme (osobni i društveni život, čovjek i društvo, škola, obrazovanje, svijet rada, uloga interneta, način života, kulturni život i mediji, okoliš, gospodarstvo, financije, putovanje, turizam, zaštita okoliša, globalno zatopljenje, društvena odgovornost, tehnički i tehnološki razvoj, politika) u 9.-10. razredu namijenjeno 35 sati.

Nakon toga uslijedilo je predavanje „Metodički izazovi i postupci u nastavi hrvatskog kao manjinskog jezika“ dr. sc. Timee Bockovac, sveučilišne profesorice Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Pečuhu. Izlaganje je bilo podijeljeno u dva dijela. U prvom dijelu dr. sc. Bockovac fokusirala se na rezultate svog istraživanja provedenog prije dvadesetak godina među učenicima 11. razreda dviju gimnazija, u kojem je tematizirala jezik Hrvata u Mađarskoj. U istraživanju je postavila pitanja i iznijela hipotezu o dvojezičnosti učenika hrvatskih srednjih škola. Naime, u tim se srednjim školama radi po nastavnim programima, koji su namijenjeni govornicima kojima je hrvatski materinski jezik. Pitanje je jesu li „naši“ učenici takvi govornici? Nakon analize rezultata ankete zaključila je da postoji neka vrsta dvojezičnosti u tim školama, ali je to daleko od ujednačene dvojezičnosti. Naglasila je kako bi se trebalo raditi na govornim

Ana Mikić Čolić

Stjepan Blažetin

Marija Petrić i Zorica Kaczeus

kompetencijama i samostalnom jezičnom izražavanju. U drugom dijelu izlaganja usporedila je tradicionalnu i suvremenu nastavu s motrišta kurikularne reforme, za koju je, kako je više puta naglašeno na usavršavanju, bilo vrlo malo vremena. Reformu obježava naglašenija uloga jezičnih kompetencija, komunikacije i interaktivnosti. Naravno, ne radi se o reprezentativnoj studiji, ali je učinjen velik korak prema istraživanju hrvatskog jezika u Mađarskoj. Predavanje dr. sc. Timee Bockovac otvara niz pitanja. Kako bismo mogli nazvati jezik Hrvata u Mađarskoj? Je li on materinski, nasljedan, strani, učeni ili ini jezik? „Okolo toga nisu suglasni ni stručnjaci“, odgovorila je na postavljeno pitanje dr. sc. Bockovac, dodavši kako je istraživanje i dugogodišnja praksa navodi na mišljenje da je došlo vrijeme da se naziv „materinski jezik“ umjesto sa „stranim jezikom“ zamijeni s „nasljednim“ ili „inim jezikom“, a takva definicija „onda otvara mogućnosti, putove i metode kojima se dosada nismo služili“.

Voditeljica Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku dr. sc. Ana Mikić Čolić svoje predavanje nazvala je „Motivacija-nastavnik-udžbenik: činitelj razvoja jezične kompetencije u inome jeziku“, u kojem je koristila rezultate svojih istraživanja te iskustva stečena tijekom intenzivnih „Erasmus“ tečajeva hrvatskog kao stranog jezika u Osijeku. Na početku izlaganja postavila je pitanje: što je motivacija? Suvremena glotodidaktička istraživanja nastave inoga jezika sve češće ističu važnost gledanja na proces učenja jezika iz učenikove perspektive, a stavovi i motivacija za učenje nameću se kao važniji izvor podataka za teoriju učenja jezika od njegovih formalnih svojstava. U formalnom kontekstu kognitivni činitelji olakšavaju prijenos nastavnog materijala, a afektivni određuju učenikovu reakciju na sredinu u kojoj uči jezik. Dakle, afektivni činitelji procesu učenja doprinose jednako kao i kognitivni. Iako je svakom nastavniku relativno lako prepoznati motiviranog, odnosno nemotiviranog učenika, u pokušaju da ju se odredi kao glotodidaktički pojam, motivacija se nameće kao apstraktan i složen koncept. Motivacija objašnjava zašto se ljudi odlučuju na određenu aktivnost, koliko će se oko te aktivnosti potruditi te koliko će joj se dugo posvetiti. Nadalje, motivacija u nastavi podrazumijeva učenikova nastojanja da zadovolji dvije važne emocionalne potrebe: potrebu da bude prihvaćen te potrebu za postignućem. U sklopu predavanja govorila je i o svojim istraživanjima provedenim među stranim studentima na „Erasmus“ intenzivnim jezičnim tečajevima hrvatskog jezika u Osijeku. Osvrnuvši se na nastavnika istaknula je da je on taj koji nudi konkretnu pomoć i posvećuje posebnu pozornost onima koji sporije napreduju, reagira kada studenti trebaju pomoć, priprema materi-

jale, organizira izvannastavne aktivnosti, dostupan je i izvan radnog vremena, a ujedno doprinosi razvijanju pozitivnih stavova i održavanju motivacije za učenje stranog jezika. Odnos između polaznika i nastavnika treba biti zasnovan na uzajamnom povjerenju i poštovanju. U trećem dijelu predavanja, govoreći o udžbenicima istaknula je važnost oblikovanja udžbenika u skladu sa zakonitostima i strukturom obrazovnog procesa, dok u oblikovanju i sastavljanju udžbenika treba izbjegavati neznanstvena tumačenja da se znanje i sposobnosti mogu učenicima dati i prenijeti, odnosno s druge strane, da učenici znanje i sposobnosti mogu dobiti i primiti. Udžbenik je ujedno i izvor obrazovanja za koji autor u didaktičkom oblikovanju mora naći prikladna rješenja kako bi posredstvom poučavanja pomogao učeniku u učenju pojedinih nastavnih predmeta i ujedno ga poučio o učenju uopće.

Voditelj Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Pečuhu dr. sc. Stjepan Blažetin održao je predavanje „Pristup književnom tekstu“. Na početku izlaganja postavio je pitanja: što je jezik i što je književnost? Pod natuknicom književnost Hrvatska enciklopedija prvo navodi sveukupnost pisanih djela, dokumenata, spomenika jednog kulturnog kruga, dok pojmovnik književnosti govori da je književnost umjetnost riječi, koja se ostvaruje književnim, pjesničkim jezikom. Glavne osobine pjesničkog jezika su slikovitost i zvučnost. Književnost usto može značiti i umjetnost lijepih riječi. Nameću se pitanja: može li se književnost kao složena komunikacija definirati ili staviti u okvire te odrediti pristup književnom tekstu? Kako je istaknuo dr. sc. Blažetin, pristup mora biti otvoren onoliko, koliko je otvoreno književno djelo, dok interpretacija književnog teksta pretpostavlja najveću moguću slobodu u pristupu književnom tekstu ili jeziku. Postavio je i pitanje o načinu motiviranja učenika u nastavi, a kao jedan od mogućih modela predložio je uvođenje uglazbljenih stihova u nastavu. Kao primjer naveo je možda najviše puta uglazbljenu pjesmu „Utjeha kose“ Antuna Gustava Matoša, koju jednako pjevaju Hrvoje Hegedušić i sastavi Olovni ples ili Hladno pivo. Također je predložio pjesmu „Ruke“ Darka Rundeka pri čitanju istoimene novele Ranka Marinkovića.

Sudionici su usavršavanje ocijenili jako korisnim, a predavanja vrlo poticajnim. Istina, ona su naizgled bila različita, ali su svedena na ista pitanja, na motivaciju učenika i iznalaženje novih metodičkih pristupa uslijed kurikularne reforme. Sudionici su izrazili želju za nastavkom, uz ideju da se otvori rasprava o gorućim pitanjima hrvatskog školstva ili nakon predavanja održi rasprava i razmjena iskustava o pojedinim pitanjima.

Kristina Goher

Učiteljica, društvena i kulturna djelatnica Matija Mandić Goher proslavila 80. rođendan

Umirovljena učiteljica, dugogodišnja i još uvijek aktivna društvena i kulturna djelatnica Matija Mandić Goher 15. kolovoza ove godine, na blagdan Velike Gospe, proslavila je svoj 80. rođendan. Zapravo, 16. kolovoza u dušnočkom domu kulture proslavili su ga njezini kolege, prijatelji i članovi obitelji, priredivši joj pravo iznenađenje. Naime, pedesetak Dušnočana i gostiju iz rodnog sela Gare te drugih naselja, među njima i čelnici Hrvata u Bačkoj i Mađarskoj čestitali su joj rođendan uz prigodne poklone, cvijeće, prisjećanja, kulturni program i zajednički ručak. U ime Hrvatske samouprave Dušnoka prigodnim riječima čestitao joj je predsjednik Dávid Pozsonyi, a u ime Mjesne samouprave zamjenik načelnika István Marcsányi. Dobre želje uputili su joj zamjenica predsjednika Hrvatske državne samouprave Angela Šokac Marković, rodom iz Gare, te predsjednik Ivan Guban, koji joj je tom prigodom uručio i Zahvalnicu Hrvatske državne samouprave. Sastavili su i spomenar s fotografijama o njezinom radu, u koji su svi mogli upisati čestitke. Dogradonačelnik je svirao na saksofonu, a predsjednik Hrvatske samouprave na tamburici, čestitalo se pjesmom. Prikazan je i kratak film o slavljenici, u kojem su prikupljene njezine izjave i prizori nastavnog sata u školi. Prigodni program priredili su joj mladi članovi KUD-a „Biser“ pod vodstvom Eve Tamaskó.

Matija Mandić Goher rođena je u bačkom naselju Gari. Vrtić je polazila u svom rodnom selu, a 1946. započela je školovanje s prvim naraštajem „bunjevačke škole“. Nakon osmog razreda upisala se u našu gimnaziju, Učiteljsku školu u Budimpešti. Nakon završene Učiteljske škole 1958. godine vratila se u rodno selo, gdje se zaposlila. Dvije godine radila je u Gari, a 1960. premještena je u Dušnok gdje je živjela i radila do umirovljenja, to jest do danas. Dakle, već 60 godina živi u Dušnoku, od toga je 40 godina radila u tamošnjoj osnovnoj školi. Predavala je u nižim razredima kao učiteljica, podučavala hrvatski jezik, zatim 5 godina bila ravnateljica, a poslije do umirovljenja i doravnateljica škole.

Već u rodnoj Gari potkraj 1950-ih godina postaje članicom kulturnog društva. Nakon toga radila je na narodnosnom području, podučavala hrvatski jezik i kulturu, vodila kulturnu grupu, a sve do danas vodi i Hrvatski izvorni pjevački zbor, koji je osnovala sama.

Desetljećima je bila aktivna u društvenom i kulturnom životu svoje zajednice. Od svoje 20. godine bila je članica Zemaljskog vijeća Demokratskog saveza Južnih Slavena, sve do njegovog raspada 1990. godine. Nakon toga uključila se u rad Saveza Hrvata u Mađarskoj i bila članica Zemaljskog vijeća. Na prvim izborima 1994. utemeljila je Hrvatsku samoupravu u Dušnoku te bila prva i jedina predsjednica sve do prošle godine. U međuvremenu bila je i zastupnica dušnočke mjesne samouprave. Zastupnica Hrvatske

Matija Mandić Goher s rođendanskom tortom

samouprave ostala je sve do danas. Od 1995. do 2014. godine bila je i članica Skupštine Hrvatske državne samouprave.

Od mladosti je aktivna i u području kulture, a od samog pokretanja „Rackih Duhova“ 1993. sudjelovala je u organizaciji te seoske priredbe, koja već desetljećima vrijedi za najveću. Isto tako sudjelovala je, a i danas sudjeluje u organizaciji tradicionalnog Rackog prela, s ciljem obnavljanja tradicije. Na njezinu inicijativu 2000. godine utemeljen je Hrvatski izvorni pjevački zbor, na čijem se repertoaru osim narodnih pjesama nalaze i crkvene pjesme. Osim hrvatskog zbor pjeva i na mađarskom jeziku, kako bi udovoljio potrebama dvonacionalne i dvojezične dušnočke zajednice. Dvadeset godina bavi se organizacijom Božićnog koncerta i županijskog Susreta crkvenih zborova u Dušnoku.

Kao predsjednica Hrvatske samouprave Dušnoka i voditeljica Hrvatskog izvornog pjevačkog zbora organizirala je brojne priredbe i gostovanja Dušnočana diljem Bačke, Mađarske i Hrvatske. S crkvenim i pučkim pjevačkim zborom postigla je zavidne uspjehe na raznim natjecanjima.

Dobitnica je više stručnih i društvenih priznanja. Za istaknuti rad u društvenom i kulturnom području dobila je Nagradu Saveza Hrvata u Mađarskoj (2003.), Nagradu za narodnosti Bačko-kiškunske županije (2008.) i Nagradu HDS-a za osobit doprinos razvitku kulture Hrvata u Mađarskoj (2016.). Nagradu Hrvatske državne samouprave za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture u Mađarskoj dobio je i Hrvatski izvorni pjevački zbor iz Dušnoka (2012.). Posljednje priznanje dobila je od Samouprave naselja, kada je postala „Počasna građanka Dušnoka“ (2017.).

Iako već blizu dvadeset godina u mirovini, Matija Mandić Goher ni danas ne miruje. Još uvijek radi kao zastupnica Hrvatske samouprave, vodi izvorni pjevački zbor, a ne posustaje ni u organiziranju priredaba te povezivanju dušnočke zajednice s drugim hrvatskim zajednicama u Bačkoj i Mađarskoj. Više puta znala mi je reći: „Tko radi, taj manje stari. Volim biti u društvu, posebno među našim ljudima, u naseljima i na priredbama gdje ima naših ljudi“.

Njezini sumještani i prijatelji znali su da će joj najveće iznenađenje prirediti onim što najviše voli: susretom sa svojom dušnočkom i hrvatskom zajednicom, druženjem i razgovorom.

S.B.

Fotografija za uspomenu

Bošnjačko sijelo

Mimohod brojnih folklornih skupina

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprava Kukinja 22. kolovoza u Kukinju je priređeno 26. Bošnjačko sijelo. Program je počeo u ranojutarnjim satima natjecanjem u ribolovu, a nastavio se malonogometnim turnirom. U ranim poslijepodnevima započelo je revijalno kuhanje, dok je u 16 sati u mjesnoj crkvi služena sveta misa na hrvatskom jeziku uz propovijed na mađarskom jeziku. Svetu misu je služio velečasni Augustin Darnai, a pjevali članovi KUD-a Ladislav Matušek. Nakon mise uslijedio je mimohod i zajedničko kolo svih folkloriša ispred Doma kulture. U folklornom programu, koji je potom započeo u improviziranom šatoru sudjelovali su: KUD „Marica“, KUD „Ladislav Matušek“, KUD „Tanac“, Hrvatska plesna grupa iz Birjana, Trio Jasen, KUD „Mohač“ i Trio „Maskice“. Nakon programa i večere uslijedio je bal, uz svirku Orkestra „Orašje“. Ulaz je bio besplatan.

Svoje prvo izvješće o Bošnjačkom sijelu napisala sam davne 1996. godine. Bilo je to tada treće po redu sijelo, a ove godine ono je održano po 26. put. Tada sam zabilježila: „Kukinjska zajednica je ponovo pokazala da se zajedničkim zalaganjem mogu postići lijepi rezultati“. Tako je bilo i ove godine, svi zajedno oko jednog cilja, Bošnjačkog sijela. Zastupničko tijelo Hrvatske samouprave Kukinja, svi novi zastupnici nastavili su tradiciju svojih prethodnika i okupili mlado i staro, prijatelje oko dobro poznatih sadržaja. Bili su tu i mnogi od onih koji su nazočili prvom sijelu. Neki su tada bili djeca, danas su sa svojom djecom na sijelu.

Možda sljedeće godine i skupina malih kukinjskih plesača nastupi kako je to bilo te davne godine. Brojna poznata lica, i kod kapija, i u crkvi, i kod kotlića i na pozornici. Svi u razgovoru. „Jedva sam čekao sijelo“, rekao mi je Mišo Udvarac iz Mišljena, „ova korona nas je sve poremetila, te se već dugo mi Hrvati nismo našli u ovako velikom broju. Tu sam od ranoga jutra i malo sam se i umorio, ali ne marim“, rekao je pokazujući nagradu koju je njegova ekipa osvojila za skuhanu sarmu. Nije ni čudo, kada najbolji kiseli kupus u okolici proizvodi upravo Mišo. I ove godine bilo je zabavno na pecanju, veslo na revijalnom kuhanju, svečano na svetoj misi, radosno u mimohodu i odgovorno na nastupu, na balu opušteno.

Najmlađi Kukinjčani u narodnoj nošnji i ponosna baka dvoje od njih

Načelnica Kukinja Júlia Máli i zastupnica HS Kukinja Renata Božanović

Organizatori su u svom društvu mogli pozdraviti generalnog konzula Dragu Horvata, predsjednika HDS-a Ivana Gugana, prijatelje iz Hrvatske i brojnih naselja Baranjske županije. Dodijeljene su nagrade ribičima i kuharima, sudionicima malonogometnog turnira te zahvalnice izvođačima. Tako je prvo mjesto u malom nogometu osvojila ekipa Kukinja, drugo ekipa Udvara, a treće ekipa Salante. U pecanju je prva bila ekipa Pogan s 20,33 kg ribe, druga ekipa Radikovci s 18,7 kg ribe, a ekipa Semejlja s 26,1 kg ulovljene ribe osvojila je treće mjesto. U kuhanju najbolja je bila ekipa Kukinja, druga ekipa iz Nagynyárada, a treća ekipa iz Mišljena.

KUD „Mohač“ izveo je koreografiju Semartinske šokačke igre, KUD „Marica“ plesao je bošnjačke igre, KUD „Ladislav Matušek“ predstavio se s koreografijom „Al je fino to baranjsko vino“, KUD „Tanac“ s koreografijom „Bošnjački kermes“, Hrvatska plesna grupa iz Birjana s bunjevačkim igrama, Trio „Jasen“ s pjesmama iz Podravine, a pravo iznenađenje dana bio je nastup Trija „Maskice“ s hrvatskim narodnim pjesmama. Na kraju su svi izvođači zajedno otpjevali „Oj Savice“.

Branka Pavić Blažetin

Zmožno svečevanje zlatomašnika Štefana Dumovića u Hrvatskom Židanu

„Blagoslovi Bože tvoga, vjernog slugu Duhovnika...“

Od miseca junija je u Hrvatskom Židanu odrinuto zlatomašno slavlje duhovnika Štefana Dumovića na 23. augustuš. Tu nedilju su Židanci skupa s gosti, u okviru zmožnoga svečevanja, čestitali duhovnomu pastiru ki u dotičnom selu 42 ljeta dugo služi narod, zajednicu i postao je i hrvatski stup našega naroda. Štefan Dumović je prethodno jur podilio svoj zlatomašni blagoslov prilikom shodišćev kod Peruške Marije, a i u brojni seli i gradi, kamo su ga pozvali vjerniki, poštovatelji. Ovput u velikom broju su došli gratulirati prijatelji iz Slovenije, subrati iz Austrije i našega orsaga, opatice iz Kisega, poštovatelji i vjerniki od Koljnofa do Petrovoga Sela, pretpostavni iz Budimpešte i Pečuha, domaćini i mnogi Židanci, ki su se jur zdavno odvud odselili. Oko pedeset hodočasnikov pišice je napravilo put toga dana, od Narde prik Kisega do Hrvatskoga Židana, kot posebni poklon voljenomu dušobrižniku. Prodiu je držao jurski kanonik dr. Jive Šmatović, a muzički su trojezičnu mašu oblikovali tamburaši i jačkari Hrvatskoga Židana. Od najmladjih do najstarijih stanovnikov svi su željili čestitati jubilaru, a za skoro trournom mašom pri agapi u perfektnoj organizaciji i zvanarednom gostoprimstvu potekle su ure i minute, uz večeru i jačku.

Sliva: kanonik dr. Jive Šmatović i zlatomašnici Štefan Dumović ter Tibor Bali

Židanski školski dvor, kade je jur prlje postavan bio veliki šator, izgledao je ta dan kot zelena baza, kade uz održavanje sigurnosnih mjer, u zelenoj majici su bižali simo-tamo domaći organizatori, a u različiti uniforma, u svečanom rublju su si mjesto zeli svi oni, ki su toga dana obavezno htli biti nazoči na ogromnoj svetačnosti. Pod vrtli, u paralelnoj drugoj ulici crikve, na sunčanom valu su se približavali, noseći svoje križe uz marijansku jačku, celjanski hodočasniki. Oni su lipotu, napore i muke spoznali celjanskoga puta, ako su prethodno sriću imali, uprav s duhovnim

pastirom Štefanom Dumovićem, ki je krez 33 ljeta neumorno peljao svoju črijedu na štajersko hodočasno mjesto Mariazell/Celje. Zato su ove hodočasnike iz Petrovoga Sela, Gornjega Četara, Hrvatskih Šic, Narde, Čeprega i Kisega ki su ofrovali ta dan za Gospodina u molitvi, koracanju i druženju od ranoga jutra, s posebnim poštovanjem primili skupaspravni vjerniki. Diboke emocije su najpr pozvale i suze, a nije bila smišna ni gusinja koža na štrofe „Prečudna Divica, poslušni naš glas/s kim te želju dica/ poštovat danas/, Ave, ave, ave Marija...“. S olujnom snagom zaglušala je

jačka pod šatorom, ka je bila bezbroj puti izvedena i pred celjanskom katedralom. „Dragi i poštovani Gospodine, Dumović! Došli smo simo mi, celjanski hodočasniki da Vam se zahvalimo za sve one božje dare ke smo kroz Vas dostali, kad smo išli Celjanskoj Mariji. Ovo shodišće ste Vi začeli 1984. ljeta i dvakrat ste peljali naše vjernike s austrijskom grupom skupa, a potom ste napravili svoju grupu iz Ugarske. Hvala Vam za sve! Željimo Vam još čuda ljet u zdravlju, miru i veselju! Bog Vas neka živi!“, s ovimi riči su se obrnuli dva peljači celjanskih hodočasnikov dr. Šandor Horvat i Šandor Petković slavljenu i prikдали dar. Ivan Štefanić, predsjednik mjesne Farske općine se je pridružio čestitarom s ovimi misli: „Kako je Bog izabrao proroka Jeremija, tako je Bog zibrao i na-

Trenutak za pjesmu

Za zlatomašnika

Pedeset vas veže ljet
Svećenički sveti red.
Lip je to i zlatan čas:
Sveti vaš posal uz nas!
Neka vas Višnji Bog jača,
Hrabri svaku dob;
Neka zdravlje daje vam,
Uzdrži pastira nam!
Da budete mnogo ljet
Vršit mogli posal svet,
I prikazat uz oltar
Dijamantni mašni dar!

Anton Leopold

Pun šator vjernikov

Židanski tamburaši i Jačkarni zbor Peruška Marija muzički su polipšali svetačnost

I najmladji su jačili Gospodinu

šega Gospodina Dumovića od samoga početka njegovoga žitka, na posebnu službu, u njegovom narodu. Biti prorok, izabranik znači, u zgodno i nezgodno vrijeme svidočiti Boga pred drugim ter sa svojim riječi i čini med svojimi izabranici širiti Božju ljubav. To ste činili krez pedeset ljet. Mislim da u jednoj rečenici je sve povidano: „Sluga Boga i naroda svoga!“, istaknuo je na početku svete maše židanski peljač, a zatim se je i slavljenik svim zahvalio ki su počastili svojim dolaskom njev dan. Mašni aldov se je prikazao uz hvalodavanje, za sve pokojne i žive vjernike. Židanske zvi-jezdice su u pratnji malih tamburašov odjačile hrvatski šlager „Nek živi ljubav“ s takovim oduševljenjem da su s njimi skupa zapjevali i ostali vjerniki. Jurski kanonik, dr. Jive Šmatović svoju trojezičnu prodiku je utemeljio na 63. psalam, u kom psalmist hlepi za Bogom. „Bože ti si moj Bog, duša moja za Tobom je žajan...“ i sve to je prisposobio svećeničkom službom, ka ima svoj ritam dana, a i života. Jutro bi moglo biti primanje svećeničke službe i elementarna žaja za duhovnom svitlošću, dan je otpravljanje na put, riziko te službe, čut poziva, a večer čekanje na Božje ruke. „Moj subrate, kad se je probudio u Tebi misal za svećeničkim zvanjem, naša zemlja je bila žajna, pustinja prez pobožnosti.

Na ruševini kršćanske vjere si dostao zadaću izgraditi bolji svit, nadjačati škurinu. Mogao si doživiti svojčas glas Gospodinov, zato je i ova ura, ura velike hvale Bogu Svemogućemu, ki je dopustio da zajedš u vjernu službu med ljude. Zahvaljujemo se i svim onim ki su Ti ončas pomogli, ki su Ti pomogli vrata otpriti prema Gospodinu. Naš biskup je dopustio da znaš dalje služiti, zato Ti željim da doživiš još dugo ljet, držeći ruku milostivnoga Gospodina Boga našega“, gratulirao je tako kanonik Šmatović. Židanski tambu-

Ivan Guban predsjednik HDS-a gratulira jubilaru

raši i Jačkarni zbor Peruška Marija jubilaru ceremoniju su zaistinu polipšali još med brojnim gratulacijami. Štefan Krizmanić načelnik sela i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave „donesao je vrime“ i prosio je Boga da im drži u zdravlju i veselju i u 80. ljetu „motora Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, ako je moguće, još i duglje od dijamantne maše. Dug je bio red svih onih ki su krasili dobrimi željami i dari ov osebjuni dan, stisnuli ruku jubilaru i izminuli osmih na pozornici, u pratnji burnoga aplauza. Med njimi je bio i predsjednik Hrvatske državne samouprave, Ivan Guban. Mališani iz čuvarnice su jačili Gospodinu i prikдали ružu slavljeniku, a školari i bivši učeniki vjeronauka, danas roditelji i pedagoginje, takaj su se zahvalili za svu dobrotu i skrb duhovnomu Ocu. Ognjobranci, tamburaši, igrokazači, penzionisti, čuvari tradicije, predstavniki hrvatskih samoupravov, viteških redov, svi su se ujediniili pri jednoj prošnji: „Bla-goslovi Bože tvoga, vjernog slugu Du-hovnika...“

Tiho

Bogatstvo...

Bernhard Lechenbauer predsjednik gradišćanskih Mirovnih snag u Austriji darovao je slavljeniku spomen-medaliju za uspješnu suradnju

Đuri Benkoviću uručena spomen-plaketa „Pro Urbe“

Đuro Benković

Foto: LASZLO BELAI

Na svečanosti održanoj u prostorijama senandrijske Gradske vijećnice 20. kolovoza povodom mađarskog Dana državnosti gradonačelnik Zsolt Fülöp uručio je priznanja zaslužnim građanima. Spomen-plaketa „Pro Urbe“ dodijeljena je predsjedniku Hrvatske samouprave Senandrije i istraživaču urbane povijesti Đuri Benkoviću. Svečanosti je nazočio i sveučilišni profesor, član i bivši predsjednik Mađarske akademije znanosti dr. József Pálinkás.

Foto: D. BENKOVIC

Priznanje grada Senandrije

Nakon intoniranja himne uslijedio je prigodni govor gradonačelnika Zsolta Fülöpa, koji je u svom obraćanju povezo simbole praznika, vatromet i kvasac sa smislom poslanja. Po njegovim riječima vatromet pali svjetla koja nadvladavaju tamu, kvasac je u novom kruhu pokretač zbivanja, rasta i razvoja, dok iza njih stoji užarena snaga zajedništva. „Tek iznimno spoznajemo da imamo poslanje, koje ćemo pronaći kad iskažemo solidarnost i steknemo hrabrost i povjerenje da se obratimo drugima te budemo imali hrabrosti priznati svoje ljudske slabosti i živjeti u ljubavi“, naglasio je gradonačelnik Fülöp. Upitao se ima li Senandrija takvih građana? „Ima ih mnogo“, pridodao je, „ali svi se trebamo upitati: što je naše poslanje? Je li poslanje biti oslonac sugrađanima, zalagati se za zajedničku stvar, dati sve od sebe za grad i pokloniti mu svoje vrijeme? Pronađimo i prepoznamo svoje poslanje, jer to je odgovornost svih Senandrijaca“, poručio je gradonačelnik Zsolt Fülöp. Sveučilišni profesor, član i bivši predsjednik Mađarske akademije znanosti dr. József Pálinkás u svom je obraćanju naveo primjere iz mađarske povijesti. „Sveti Stjepan stvorio je državu u kojoj je jamstvo slobode bila vladavina zakona, a ne riječ ili milost plemenskih poglavara, niti samovoljno kažnjavanje prijestupnika“, naglasio je akademik Pálinkás, koji je potom naglasio, kako borba između Stjepana i Koppányja još nije okončana. Taj antagonizam višestruko je i raznovrsno prisutan u mađarskoj povijesti. „Mađari su bili uspješni i pobjednici jedino kada su slijedili put svetog Stjepana. I danas se moramo odlučiti: hoćemo li izabrati stepsku legendu ili europsku budućnost? Želimo li graditi zajedničku budućnost ili lažima izazivati podjele unutar stanovništva?“, naglasio je akademik dr. József Pálinkás. Potom je gradonačelnik Zsolt Fülöp uručio priznanja, među njima i spomen-plaketu „Pro Urbe“ predsjedniku Hrvatske samouprave Senandrije i istraživaču urbane povijesti Đuri Benkoviću.

Đuro Benković potomak je jedne od najstarijih senandrijskih dalmatinskih obitelji. Rođen je u Senandriji, gdje se školovao i

radio, a i danas živi s obitelji. U gradskom javnom životu prisutan je dugo i cijeli život radi na očuvanju baštine i kulture nacionalnih manjina. Dužnost zastupnika u gradskom vijeću obnašao je šesnaest godina. U javnim aktivnostima uvijek ga je vodio interes mjesnog stanovništva. Nakon prvog mandata između 20. listopada 2002. godine i 10. studenoga 2007. godine izabran je za aktualnog predsjednika Hrvatske samouprave Senandrije. Za vrijeme predsjedanja organizirao je i ostvario nekoliko, sada već tradicionalnih priredbi. I nakon umirovljenja ostao je aktivnim sudionikom gradskog javnog života. Kao umirovljeni „nedjeljni slikar vodenim bojama“ i dalje radi na promicanju grada i širenju njegova dobrog glasa. Posljednjih godina turiste i građane očarao je svojim tematskim šetnjama, u kojima zainteresirani mogu upoznati zanimljive priče o Senandriji i pojedinim dijelovima grada. Svoja djela o gradu i mjesnoj povijesti objavljivao je u vlastitim novinama (Castrum, Ulcisia Castra, Magareće brdo).

Čestitamo Đuri Benkoviću na visokom gradskom priznanju, želimo mu mnogo zdravlja, sreće i istrajnosti u životu!

Kristina Goher

BUDIMPEŠTA

Hrvatska samouprava Budimpešte i Udruga grada Budimpešte i okolice 26. rujna u Sportskom kompleksu Zoltán Varga (XIV., Ulica Lajos Kövér 5-9) organiziraju Hrvatski piknik i nogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“. Turnir u 9.30 svečano otvara bivši nogometaš, olimpijski prvak i dobitnik srebrne kopačke Antun Dunai, podrijetlom iz Gare, a od 10 sati počinju pripreme za kuhanje. Nastupa Hrvatska izvorna folklorna skupina. Priredbu podupiru Hrvatska samouprava Novog Budima te Hrvatske samouprave X., XII. i XIII. okruga.

O čuvarnici i Kulturnom domu s načelnicom Narde Kristinom Glavanić

„Moramo biti posebno zahvalni Matici da je mislila na nas i da je jedno ovako malo naselje isto bilo važno za njih...”

Od dana do dana se je gradila, obnavljala, polipšala zgrada čuvarnice u Nardi. Nesigurno vrime, manjkanje izvorov, a i čekanje gustokrat je mlatilo živce. No, sredinom prošloga miseca su se konačno otprla vrata nardarske čuvarnice, u održavanju Sambotelske biskupije. Kako je izgledao put od zaufanja, presenećenja, razočaranja do realizacije, povida nam načelnica Narde, Kristina Glavanić.

U društvu nardarske načelnice Kristine Glavanić, liktari partnerskih općin, sliva Kruno Jurgec iz Donje Voće, sprava Dražen Srpak iz Murskoga Središća

Razgovarala: Timea Horvat

|| Jednoj borbi je kraj, zahvaljujući načelnici, ku je parlamentarni zastupnik dr. Csaba Hende nazvao i najjačim borcem ovoga projekta. Sama si rekla, put je bio dug....

– Da, borbi je morebit kraj. Ovaj borbi. Uvijek nam je bila velika sanja da otvorimo jednu hrvatsku čuvarnicu, iako smo ju silom prilik zaprli 2007. ljeta. Bili smo svnsi da ćemo morati jednoč otpriti i da će se demografija minjati, do toga smo zašli 2018. ljeta. To je jedno, a s druge strane ovdje su dica tri ljeti dugo, a igrajuć bi se mogla lako naučiti jezik, ako to već u familiji ne ide. Zato smo mislili da svakako bi volili imati jednu takovu instituciju, kade će naglasak biti na hrvatskom jeziku. Početak nam je dobar, imamo čuvarničarku ka ima diplomu hrvatskoga jezika i književnosti, a imamo i pomoć iz Hrvatske, u peršoni vjeroučiteljice Helene Hranj. Ona će jačati od oktobra ne samo vjerski, nego i jezični dio, a uz to će nam biti na pomoć i u njegovanju kulture i identiteta. Ako će dica uspjeti osvojiti on svakidašnji vokabular riči po hrvatski, mi ćemo biti jako srićni.

|| Ki su ponudili pomoćnu ruku za investiciju budućnosti?

– Nije bilo lako. Najprlje smo se rukovali 2018. ljeta s dopredsjednikom Parlamenta dr. Csabom Hendeom, gdo je za početak obećao da će nam preskrbiti deset milijun Ft. K tomu je naša općina dodala pet milijun Ft, iz toga smo sve plane isplatili. Državni tajnik Miklós Soltész je posjetio Nardu, pogledao je zgradu i razumio je da nam je potribna potpora i tako je na posebnu molbu odobreno još 20 milijuna Ft. U "Programu za ugarsko selo" dostali smo 30 milijuna Ft, i za to se moremo zahvaliti našem parlamentarnomu zastupniku dr. Csabi Hendeu. Prošlo ljeto na otvaranju Hrvatskoga školskoga centra u Sambotelu smo se opet malo čuli s državnim tajnikom, Miklósom Soltéšom i on je nam zopet priskočio u pomoć, na posebnu molbu, s još 12 mili-

jun Ft, a isto tako od Ministarstva ljudskih resursa je na kraju 2019. ljeta odobreno 3 milijuna 700 Ft, za namješćaj. Polag toga, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske nam je omogućio da dobijemo potporu od 60 000 kuna, a sad i za Kulturni dom 30 000 kuna. Moramo biti posebno zahvalni Matici da je mislila na nas i da je jedno ovako malo naselje isto bilo važno za njih. Naši partneri, Mursko Središće 4000 eura, a Donja Voća 2000 eura su dali da dojdemo na kraj ove investicije. To treba svagdir naglasiti da ova suradnja med Nardom i s ovimi naseljima u Hrvatskoj je živa i svakidašnja, gvišno ne bi došlo do toga, da nije tako. Kapa do poda pred gradonačelnikom Srpakom i načelnikom Jurgecom, ne znam kako ćemo im mi ovo vratiti, ali ufam se, bit će još prilike da dokažemo, koliko su nam vridni.

|| Kako izgleda budućnost ove jedine nardarske ustanove, u nadležnosti Sambotelske biskupije?

– Za početak imamo u čuvarnici 13 mališanov, samo iz Narde. Mislim da djelatnice ove ustanove sve će učiniti da ova čuvarnica bude imala prosperitet i da će roditelji dati upisati sve već dice. Naša čuvarnica je podružnica Brennerovoga školskoga centra, tako je ona u financiranju Biskupije Sambotela. Vjeroučiteljicu ka dojde iz Hrvatske, platit će naša Hrvatska samouprava, a ako glavarina za dicu ne bude dovoljna za proračun, Hrvatska ali i Seoska samouprava je pripravna pokriti daljnje stroške. Zgrada je naša, ako ćemo morati platiti, neće nam biti žao jer ćemo pineze uložiti u našu dicu. Ako smo investiciju mogli tako napraviti da dan za danom nismo znali kako dalje, onda ćemo naravno izboriti i ta novac koji je potriban za financiranje ove institucije i za osoblje.

|| Ove dane su se začela mučna djela sa čišćenjem u izgorjelom Kulturnom domu. Koja je kalkulacija s kviri i stroški?

– Zahvalimo financijsku potporu za obnovu Kulturnoga doma Hrvatskoj samoupravi Željezne županije, vjernikom Pinčene doline, Ištvanu Bošiću iz Vesprima, Laslu Bošiću iz Londona, Seoskoj samoupravi Plajgora, Hrvatskoj samoupravi Petrovoga Sela, Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske i tamburaškom sastavu Koprive. Za nesrićom je bilo veljek jedno specijalno čišćenje, a prava djela su se začela 2. septembra. Potribno je minjati cijelu električnu konstrukciju, armature, plafon i stijene postrugati, poфарbati iznova, stijene će dobiti i novu izolaciju. Narodne nošnje su iščišćene, instrumenti su u Hrvatskoj, treba je na djeliće raspraviti i iščistiti. U knjižnici iz ukupno 3000 knjig, 800 smo morali hititi. Voden blok u cjelini se mora obnoviti. Po našoj kalkulaciji obnobljenje će stati oko deset milijun Ft i bit ćemo veseli, ako ćemo u Kulturnom domu moći ponovo skupadojti, krajem miseca oktobra.

Gastronomski dan Saveza Hrvata u Mađarskoj u Martincima

U dvorištu Kulturno sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ 29. kolovoza priređen je Gastronomski dan Udruge savez Hrvata Mađarskoj. Po sredini dvorišta bio je uzdignut veliki šator na kojem su s dvije strane visile rukotvorine s tradicijskim motivima tog kraja. Ispod njega bile su klupe i stolovi, a oko šatora stolovi natjecateljskih ekipa u kuhanju. U prijedopodnevnim satima pripremljeni su sastojci. Gostima, koji su pristigli iz raznih regija gdje žive Hrvati u Mađarskoj nudile su se domaće pogačice, gibanice sa sirom i zeljem. Kako nam je rekla predsjednica Hrvatske samouprave i zamjenica načelnika Đurđa Gregeš Sigečan prijavilo se šest natjecateljskih ekipa. Ekipa iz Bačke (Baja) kuhala je riblju juhu, Hrvati iz Baranje, ekipe iz Šeljina, Vršende, Mišljena, Pečuha ovčji paprikaš i grah u glinenom loncu i izvrsnu sarmu, a domaćini iz Podravine pripremili su sarmu, pečenu svinjetinu i perkelt. Za žedne se nudilo Osječko pivo, domaće vino i rakija te mineralna voda i sokovi. k.g.

Mala stranica

Prvi put u tamburaškom kampu

Zovem se Balint Tóth, živim u hrvatskom pomurskom selu Serdahelu. Nemam hrvatske korijene, moji roditelji doselili su se iz Letenye i Bánokszyentgyörgya i u Serdahelu sagradili kuću. Čuo sam da prezime Tóth ima neke veze sa slavenskim narodima, možda je netko od mojih predaka bio Hrvat, to ne znam, ali znam da volim sve što je hrvatsko: hrvatski jezik i glazbu, tamburicu, more i sve druge ljepote Hrvatske. Od rođenja živim u Serdahelu i posve mi je prirodno, da ovdje žive i Hrvati. Roditelji su mi rekli da su ih mještani brzo prihvatili, dobro se osjećaju u selu, a rado se i sami uključuju u hrvatske programe. Moji roditelji bili su

mah prihvatio, radovao sam se što ću opet moći svirati. Nagovorio sam i prijatelja, a kad su čuli i drugi dečki s kojima katkad sviram, pitali su kako bi se mogli prijaviti. Radi se o srednjoškolcima i osmašima iz Mlinaraca, Pustare, Serdahela i Sumartona. Svima nama troškove kampa platili su Hrvatske samouprave tih naselja, zbog čega smo im vrlo zahvalni. Nikad ranije nismo bili u tamburaškom kampu, malo smo se i bojali, kako ćemo svirati, jer ne sviramo redovito. U početku nije bilo lako, morali smo držati tempo: svaki dan svirali smo po 6 sati, tri sata prijepodne i tri sata poslijepodne. Puno smo naučili od voditelja

Bálint Tóth

kampa Zoltána Vizvárija i dirigenta Ivana Draženovića, pa i od drugih – mi iz Zale bili smo najneiskusniji i najmlađi, te smo svirali manje od ostalih. Nakon prvog snimanja bili smo jako zadovoljni svojom izvedbom. Snimku sam odmah sam prosljeđio roditeljima, koji su bili iznenađeni kako lijepo sviramo. U kampu smo se puno družili i kupali, upoznao sam mnoge svirače, a na kraju je snimljena i naša izvedba u šikloškoj tvrđavi. Jedva čekam da vidim i tu snimku. Ukoliko će se nagodinu ponovno organizirati kamp sigurno ću se javiti, a dotada ću nastaviti vježbati, da budem bolji svirač.

Bálint Tóth

Sa školskim sastavom

sretni što Serdahel ima hrvatsku školu i mogu učiti hrvatski jezik. Tamburicu sam upoznao u petom razredu, u okviru kružoka, koji se održavao jednom tjedno. Isprva je bilo pomalo teško stisnuti žice, ali kako su mi se prsti jačali bivalo je sve lakše. Pošto sam dosta visok, preporučili su mi da sviram kontrabas, koji sam zavoлио. U osnovnoj školi, sve do osmog razreda, svirao sam u školskom tamburaškom sastavu: s članovima sastava ponekad sam se sastajao i svirao i kasnije, u gimnaziji. Ovog ljeta predsjednica Hrvatske samouprave me je upitala želim li ići u Tamburaški kamp u Orfú, što sam od-

U Tamburaškom kampu u Orfúu (fotografija Zoltána Vizvárija)

„Kuhaj i peci naša jela“

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ u suradnji s čelništvom Serdahela početkom kolovoza, sa željom prikupljanja i arhiviranja tradicionalnih pomurskih jela i gastronomskih običaja na kajkavskom dijalektu objavila je natječaj „Kuhaj i peci naša jela“. Na poziv se prijavilo pet natjecatelja od kojih su tri udovoljila uvjetima. Rezultati natjecanja objavljeni su 28. kolovoza u okviru kratkog kulturnog programa koji je okupio mještane. Nagrade su dodijelile načelnica Serdahela Viktória Havasi i umirovljena kuharica Katica Kobra.

Jelica Adam preuzima prvu nagradu

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ povodom 20. obljetnice Festivala gibaničice, koja je bila predviđena za ovu godinu, planirala je objaviti malu kuharicu hrvatskih pomurskih jela pod naslovom „Mamica su štrukle pekli“. S tim projektom uspješno se nadmetala za natječajna sredstva, koja su povučena zbog pandemije pa nije došlo do realizacije, no od objavljivanja izdanja nije se odustalo. Samouprava nastavlja sa sakupljačkim radom gastronomske baštine pomurskih Hrvata, pa je objavljen natječaj kojem se odmah pridružilo i čelništvo Serdahela, ponudivši novčanu nagradu za najbolje sudionike. „Natječaj pod naslovom „Kuhaj i peci naša jela“ objavljen je za obitelji. Bake, mame, djeca i unuci trebali su za jedno pripremiti neko staro serdahelsko jelo i uslikati sve faze pripreme, zapisati recept, način izrade kolača i navesti prigodu za koju se dotično jelo pripremalo. Sve to zatražili smo na kajkavskom dijalektu, kako bi natjecanje doprinijelo očuvanju starih gastronomskih specijaliteta, njihovih naziva, a i kajkavskih riječi iz područja gastronomije“, rekla je Tímea Völgyi, dopredsjednica Hrvatske samoupra-

ve „Stipan Blažetin“ na svečanosti dodjele nagrada.

Svaka obitelj trebala je dostaviti dva recepta s opisom uz 10 fotografija o pripremi jela, te navesti ime kuhara i fotografa. Natječaje je ocijenio tročlani žiri, čija je članica bila i umirovljena kuharica Katica Kobra, koja dobro poznaje način pripreme tradicionalnih hrvatskih jela te kajkavski dijalekt. Pri ocjenjivanju žiri je uzeo u obzir teškoću pripreme jela i starost recepta, odnosno opširnost i autentičnost opisa i povezanih običaja. Mjesna samouprava tri prvoplasirana natjecatelja nagradila je novčanom nagradom, dok je hrvatska samouprava svakom sudioniku poklonila keramičke posude. Prvo mjesto osvojila je obitelj Adam, koja je pripremila i dokumentirala izradu svadbenih jela, „pajšlina“, babinih kolača i kolača s orasima i makom. Jelica Mihović Adam, baka i umirovljena učiteljica precizno je opisala običaje koji se vezuju uz jela te pod svakom fotografijom naznačila fazu pripremanja kolača.

„Nekada za cure morale naučiti peći i kuhati. Svojedobno su nam govorili, kaka ćeš ti žena biti ako ne znaš kuhati i

Ilonka Štric s nećakinjom kuha „pipice“

peći? Dok sam bila mala uvijek sam se šepurila oko mame i bake i uvijek sam gledala što rade. Tako sam sve to naučila, a danas već imam iskustva; imam za koga peći, imam unuke, koji mi nekad pomažu. Za natječaj sam pripremila ono, što se kuhalo za „goste“ (svatove), na koje smo vrlo rado odlazili, za mene je to bilo nešto posebno. Ne mogu zaboraviti okus onog „pajšlina“ koji sam tamo jela, niti onih finih crvenih babinih kolača. Trudim se ih i ja tako napraviti, što sam sada i dokumentirala“, rekla je Jelica Mihović Adam, umirovljena učiteljica, baka četvero unuka, nakon preuzimanja glavne nagrade.

Ilona Štric sa svojom nećakinjom Lenom pripremila je jedno vrlo staro jelo, „pipice“, male okruglice od kukuruznog brašna i krumpira s prosenom kašom, koje se već ni ne pamte, dok je Marica Prosenjak sa svojom unukom Mirom skuhalo „ščipance z truskovami“ i „grah zlem“, također prikladno dokumentirajući pojedine faze kuhanja. Obitelj Matola i kuharice serdahelske kuhinje predstavile su stara jela „zdrugani kalamper“, „juha z švalke“, „grah z mlekom“ te ukusno „zlevanku“. Svi recepti i fotografije imat će izvrsno mjesto u serdahelskoj kuharici. Nakon dodjele nagrade okupljeni su mogli uživati u programu sudionika „Filmske i tamburaške radionice“ te kratkom koncertu Tamburaškog sastava „Sumartonski lepi dečki“. Naravno, na stolu je trebalo biti i neko tradicionalno jelo, za što su se pobrinule kuharice ispekavši „zlevku, zlevanku ili bibicu“: bilo kako da je zovemo, radi se o istom jelu s tri imena u kajkavskom dijalektu.

Beta

„Stoboš“ pod sjenom kestenova

Tamburaški sastav „Stoboš“, koji od 2007. godine okuplja mlade Hrvate iz Velike Kaniže, često nastupa na većim mjesnim priredbama, pa tako i na „Glazbenim večerima pod sjenom kestenova“, koje organizira gradski Kulturni centar. Kaniški tamburaši Ákos Havasi, Ádám Havasi, Erik Hegedűs, Bálint Horváth i Máté Vargovics s gostujućim glazbenikom Áronom Eredicsem 7. kolovoza mnogobrojnu publiku okupljenu pod krošnjama kestenova kod Dvorane Medgyasszai zabavljali su hrvatskim i drugim balkanskim melodijama.

Tamburaški sastav „Stoboš“ s primašem Áronom Eredicsem

Članovi tamburaškog sastava „Stoboš“, koji u današnjem obliku djeluje već trinaest godina, iz godine u godinu trude se unaprijediti svoje glazbeno znanje. Više su puta sudjelovali u Školi tamburice u Hrvatskoj, odlazili u Varaždin kod vrsnog učitelja tamburice Tibora Büna te pružali glazbenu podršku na raznim priredbama, prateći hrvatske mise i hodočašća, svirajući na hrvatskim priredbama u Mađarskoj, Hrvatskoj, Sloveniji i Njemačkoj. Sastav i financijski podržava Hrvatska samouprava Velike Kaniže, a u više navrata podržala ih je i Hrvatska samouprava Zalske županije. Voditelj sastava Ákos Havasi nakon koncerta „Pod kestenovima“ rekao nam je da članovi sastava sviranje nisu obustavili ni za vrijeme korona-krise, sudjelujući u glazbenim radionicama na internetu; neko vrijeme članovi su vježbali samostalno kod kuće, a nakon što se epidemiološka situacija popravila okupljali su se i vježbali u uredu Hrvatske samouprave. Nastupa u vrijeme restriktivnih mjera nije bilo, što im je jako nedostajalo, ali ljeta je donijelo nekoliko koncerata i sviranje u užem krugu. Dio podmlatka sudjelovao je na kampovima, gdje su stekli motivaciju za nastavak sviranja. Da podsjetimo: Tamburaški sastav „Stoboš“ dobitnik je priznanja Grada Kaniže za njegovanje narodnosne kulture i očuvanja nacionalnog identiteta, te Hrvatske državne samouprave za čuvanje i njegovanje hrvatske kulture. Kvaliteti ovogodišnjeg koncerta „Pod kestenovima“ doprinio je i glazbenik Áron Eredics, dirigent i primaš Orkestra „Vujičić“ i Orkestra „Söndörgő“.

Beta

Proštenje u Erčinu

Erčinski racki Hrvati 15. kolovoza, na blagdan Velike Gospe, ovaj put u skromnijim okvirima, bez misnog slavlja održali su tradicionalno proštenje. Kod kapele Szapáry-Eötvös na obali Dunava okupile su se pjevačice zbora „Jorgovani“, plesači ansambla „Zorica“ i njihovi prijatelji.

FOTO: PETER SOMOGYI

József Szilágyi i pjevačice zbora „Jorgovani“

Kapela Szapáry-Eötvös već je preko 500 godina hodočasno mjesto podunavskih nacionalnih manjina. Članovi plesnog ansambla „Zorica“ prije proštenja uredili su područje oko križa iz 1804. godine, koji je odsada dostupan hodočasnici. Križ je nekad bio posljednja hodočasnička postaja i omiljeno mjesto za molitvu. Evanđelje je pročitao József Szilágyi, koji se u prigodnom obraćanju prisjetio 390. obljetnice dolaska rackih Hrvata u Erčin. Pored stola, na kojem su se nalazili molitvenik, slika racke Gospe i svijećnjak crkvene pjesme izveo je zbor „Jorgovani“, nakon čega je uslijedila zajednička molitva. Dok se dio okupljenih veselio i pjevao omiljene pjesme, plesači „Zorice“ pripremali su jela. Kuhao se šokački grah u zemljanom loncu, peklo se meso, pripremala srpska i grčka salata te neizostavni kolači. Uslijedilo je druženje uz vino, prepričavanje uspomena i doživljaja te ples, što je potrajalo sve do kasne večeri.

k.g.

BUDIMPEŠTA

Sukladno Poslovniku Hrvatske državne samouprave predsjednik HDS-a Ivan Guban sazvao je sjednicu Skupštine koja će biti održana 19. rujna 2020. godine u 11:30 sati u prostoriji Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj (9734 Peresznye, Hunyadi János utca 19.). Za sastanak je predložio sljedeći dnevni red: 1. Izvješće predsjednika o radu između dvaju zasjedanja Skupštine, 2. Izvješće o izvršenju odluka kojima je istekao rok, 3. Izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik, 4. Rebalans proračuna Hrvatske državne samouprave, ureda i institucija za 2020. godinu, 4. Imenovanje predsjednika Nadzornog odbora Pečuškog hrvatskog kazališta n.d.o.o., 5. Izmjene osnivačkog dokumenta Pečuškog hrvatskog kazališta n.d.o.o. 6. Rasprava o delegiranju člana u Pododbor za narodnosne potpore „BGA Zrt.“ 6. Raspisivanje postupka javne nabave za proširenje zgrade Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma Santovo (II. faza). 7. Donošenje odluke o uvođenju imena u registar narodnosnih imena, 8. Pripreme za priredbu „Državni dan Hrvata“, 9. Pripreme osnivanja Hrvatskog Interneta „Collegium Croaticum“, 10. Donošenje odluke o proširenju i provođenju Programa stipendiranja manjinskih pedagoga, 11. Obavijest o obavljenoj kontroli Vladinog ureda Željezne županije u Hrvatskom vrtiću i osnovnoj školi Mate Meršić Miloradić, 12. Razno. Usvajanje odluke o imenovanju ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj (Na zahtjev kandidata održat će se zatvorena sjednica).

ZAGREB

Najopsežnija i najizdašnija izložba Klovčevih dvora ove godine „Ars et virtus Hrvatska – Mađarska. 800 godina zajedničke kulturne baštine“ otvara se 24. rujna. Pružit će uvid u dodire na području kulture i likovnih umjetnosti obiju država te prikazati umjetnine iz baštine mađarsko-hrvatskih veza u kronološkom rasponu od srednjega vijeka do 1918. godine. Iza izložbe stoji Ministarstvo kulture i medija, na njoj surađuju hrvatski i mađarski stručnjaci, a u prosincu se postav seli u Budimpeštu u Mađarski nacionalni muzej. (vecernji.hr)

VEDEŠIN

Kako je na društvenoj mreži nazvistišla načelnica sela, Adrienn Dévényi, mjesna Hrvatska samouprava uspješno se je natala za obnovenje velike dvorane samouprave. Minjanje poda i električnih instalacija su najvažnije točke obnove, ali će se dvorana, samo od sebe razumljivo, i polipšati. Predviđen kraj obnove je misec juni dojučega ljeta.

SANTOVO

Kako je navijestio župnik Imre Polyák, Prva pričest santovačke župe održat će se u nedjelju 20. rujna u župnoj crkvi s početkom u 10.30 sati. Na zajedničkoj, dvojezičnoj misi sakrament pričesti, jedan od sedam svetih sakramenata koji zajedno s krštenjem i potvrdom čine sakramente kršćanske inicijacije, ove godine po prvi put primit će dvanaestero djece, polaznika vjeronauka. Radi se o djeci koja su u Prvoj pričesti trebala sudjelovati na misi povodom otvorenja Svjetskog euharistijskog kongresa u Budimpešti koji je zbog pandemije koronavirusa odgođen za sljedeću godinu. Da ne bi morali čekati još godinu dana dio roditelja tražio je da se Prva pričest održi još ove godine.

Zlatomašnik svečevao i u rodnoj Prisiki

Tajedan dan kasnije ogromnoga slavlja u Hrvatskom Židanu, zlatomašnik, rodjeni Prisičan Štefan Dumović, vratio se je u svoje rodno selo na jubilarno slavlje. Mladomašnik je u Prisiki 21. junija 1970. ljeta imao svoju prvu svetu mašu. Za pedeseti jubilej zaredjenja za duhovnika, u rodnu Prisiku došli su im čestitati i velesposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti, dr. Mladen Andrić i savjetnik Maja Rosenzweig Bajić. Zastupnici sela, crikveni pretpostavni i peljači civilnih društav takaj su gratulirali i prikdali dare slavljeniku, ki će 24. septembra proslaviti i svoj 80. rodjendan.

KERESTUR

Osnovna škola „Nikola Zrinski“ i Hrvatska samouprava Kerestura povodom obljetnice rođenja Nikole Zrinskog objavile su natječaj za pomurske osnovne škole čiji je predmet izrada maketa utvrde Ozalj, doma obitelji Zrinski i Frankopan. Maketi se mogu izraditi pojedinačno ili u grupama i poslati na adresu osnovne škole do 23. rujna. Najuspješniji radovi će biti nagrađeni na tradicionalnom obilježavanju Dana Zrinskih 25. rujna te će se od njih prirediti izložba.

BIKIĆ

Hrvatska samouprava Bikića bit će oganizator i domaćin XVI. „Bačkog kupa“, županijskog natjecanja hrvatskih ribiča koje će se održati 19. rujna ove godine na mjesnom ribnjaku. Nakon bunjevačkog prela početkom veljače bit će to druga veća priredba Hrvatske samouprave nakon njezinog ponovnog utemeljenja u listopadu prošle godine. Kao i svake godine pozvane su ekipe mjesnih hrvatskih samouprava, a prema riječima predsjednice Hrvatske samouprave gospođe Francovics odazvalo se devet ekipa iz bačkih hrvatskih naselja. Sudionici će se natjecati u pojedinačnoj i ekipnoj kategoriji.

Okupljanje je u parkingu Načelničkog ureda u 6.30, slijedi doručak za sudionike od 7.00, otvorenje i ždrijež od 7.30, a nakon priprema natjecanje počinje u 8.30 i traje do 12.30 sati. Vaganje ribe je od 12.30, a proglašenje rezultata i zajednički ručak u 14 sati. Kao što je poznato, prije 16 godina natjecanje hrvatskih ribiča pokrenula je Hrvatska samouprava Čavolja, a prije nekoliko godina Hrvatska samouprava Gare osnovala je putujući kup, koji se svake godine dodjeljuje najuspješnijoj ekipi.